

NUNALINGNI KAVAMATKUNILLU PIVIKHAQAUTIKKUT Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq Maligaaq

ATUGAKHATIGUT UQAQTAIT

Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut (CGS) Nunavut Kavamanga munariyakhaa iliuraqtakhaa Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq (tamna Manikhaq) ikayurniaqtaa tunirhaininnganik hilaup unalu hungiutinga havauhikhat Haamlatkut Kuapuriisinganit.

Nunavut Kavamanga tunivaktut aittuutunik ikayuutikhaniklu Nunavut Haamlanganginnut ikayuriami havauhikhamut angikliyuumiutiyuq piyunnautinga piqakharninnga haamlatkunnit-nanminiriyait aulapkaidjutikhangit, ikikliyuumiutigiami puyuum anialailaqtata anianiit ihuarhigiamilu haamlatkut kiuttaarninnga hilaup aadlangurninnga pilaqutingit.

Nunalingni Kavamatkunillu Pivikhaqautikkut akhuuqtut aittuutunik uvalu ikajuutiniklu angigutikkut havauhiit tapkua kiunautiaqqtut, ajungnaitumik kangiqhinaqtut, ihuaqtut, tautuknaqtumik uvalu pidjutaujuq nunallaat ihagiagijainik.

HIVULLIURUTIKHAT

Una atugakhaq tunnganiqaqtuq hapkunani hivulliurutikhani:

1. CGS-KUT akhuuqtut uumunnga Inuit Qaujimagatuqangit maliganganik hapkuninnga:
 - Piliriqatigiinniq havaqatigiing atauttikku pinahuaramik; unalu
 - Avatittinnik Kamatsiarniq humagittiarniq munarittiarniqlu nunamun, huradjanun, avatingitlu.
2. CGS-KUT akhuuqtut ikayuriamiknik Haamlatkut Kuapuriisingit ilaugiamiknik ihumaliurniqmut havauhikhaliuriamikniklu ihuarhigiami aulapkaidjutikhanginnik piqariami.
3. Haamlatkut Kuapuriisingit akhuqtut piliuriami inmingnut-ikayuutauniq tunigiamilu munariniqmik kiuttaarniqmiklu pivallianiq nunagiyamiknut.
4. Havaat ikayutilu ikayuqata atuqtauyunik, qauyimayayunik, ukpiriyayunik ilitquhiqmilu aalaganiginik inuit Nunavumi.

ATURUTI

Una Maligaaq piyuq uumunnga Haamlatkut Kuapuriisinginnut.

NUNALINGNI KAVAMATKUNILLU PIVIKHAQAUTIKKUT Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq Maligaq

TUKIHIDJUTIT

Hapkua taidjutit aturutiaqtun uumunga atugakhamun:

Ilituqhagauyut Maniliqijutinik Naunaipkutit – maniliqijutinut naunaipkut ihuaqhaqtauvaktut maniliqiyumit ilitariyauhimagumik ilagani kituuvligaa *Ilitariyauyumayut Hunanikliqaa Maniliqiyit Maligaqyuagani (Nunavumi), Havakviuyuqluniit Havaktitauyut Maniliqiyit Maligaqyuagani (Nunavumi).*

Ilituqhagauyut Atuqtakhat Manikhaanik Akiliutikhaniklu – atuqtakhaq manikhaanik akiliutikhaniklu ihuahakhimayainik maniliqiyip ilitariyauhimagumik ilagani kituuvliqaa *Ilitariyauyumayut Hunanikliqaa Maniliqiyit Maligaqyuagani (Nunavumi), Havakviuyuqluniit Havaktitauyut Maniliqiyit Maligaqyuagani (Nunavumi)* ilagivlugilu ilituqhagauyut maniliqinutinut naunaipkutit.

Ikayuutikhat – tuniyauniq qanuriliurutiaqtumik nuutihimagumik akiliruti piyukhamun Kavamatkunnin pilimaittut quyaginnarnik hunanik huliitjutikhanikluunniit. Maniit aittuutit akiliuhiagutauyut maliktakhaqatut havaktillutik iniktirunmiluunniit imaalu ihivriuqtauqtaqtait atuqtauyut maniit aadlamikluunniit pilutik unniutiviliqidjutikkut piyukhauituaqat.

Aittuutinga – Kavamatkunnit nuutiqtitauniq talvani kavamanga qayagininnga ihumaliuriami nuutiqtitauliuriamikni, qanurittaakhaanik maliktakhait uumunnga, unalu aittuqtauyug qanuraaluklu nuutiqtitauninnganut.

Hamliuyumi Kuapariisiuyug – nunagiyauyumi ataniqtuiyit timiuyug ilitariyauhimagumik ilagani *Cities-guyut, Towns-guyut Villages-lu Maligaqyuagat Hamlets-kulu Maligaqyuaga.*

Atuqtakhat Manikhaanik Akiliqtauyukhaniklu – ilituqhaqhimangitut maniliqinikut unipkaa q manikhaanik akiligakhaniklu pijutiaqatut havaami sainiqhimayaaniklu manikhaktuup.

HAVAKTAKHAINUT HAVAARIYAKHAINULLU

Minista

Ministauyug Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut kiuttaaqtuq Ministanut ililuraininnganut uuminnga maligamik.

Ministaup Tuglinga

Tugliuyug Ministamun Nunalingni Kavamatkunillu Pivikhaqautikkunni

a) Kiuyukhaq Ministamut iliuramiuk una maligaq;

NUNALINGNI KAVAMATKUNILLU PIVIKHAQAUTIKKUT
Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq Maligaaq

- b) Munariyakhait titiqqiqininnganik uuminnga maligamik; unalu
- c) Tikkuanginnarialik piyunnautikhanganik angiriami aittuutunik ikayuutikhaniklu Ministaup Tugliatanganut Ikayuqtinganut.

Ikayuqtia Tugligiyata Minisitap

Ministaup Tugliata Ikajuqtia:

- a) Anginnarialik ikayuutikhanut titiraqhimayuq uumani maligami; unalu
- b) Tikkuanginnarialik piyunnautikhanganik angiriami aittuutunik ikayuutikhaniklu Tukimuaqtiuyumut.

Aulapkaiyi

Tamna Tukimuaqtiuyuuq anginnarialik ikayuutikhanik uumani maligami.

PIVIKHAQAUTIKHAT

Piyaarningit

- a) Pittaaqtut havauhikhat hapkuninnga ilaliutihimayut:
 - o ihumaliurniq ihivriurniqluuninit piyuq uumunnga kangirhiyuq qanuqtut hilaup aadlangurninnga pilaqutliqtaa haamlanga aulapkaidjutikhangit; unalu
 - o Ihuarhiyuq igluqpanik nutaanguqtittuqlu ukununnga haamlatkut-nanminiriyait aulapkaidjutikhangit ihuarhigiami aulapkaidjutikhanginnik piqarninnga unalu ikikliyuumiutigiami puyuum anialailaqtuaa anianiit.
- b) Pittaaqtut maniit atuqtait tamaita akingit ihumagiyauuq CGS-kunnit talvunga ittukhaq ihariagiyauyuqlu iniqtirninnganut havauhikhaq unalu maniit atuqtakhat ukununnga:
 - o ihumaliurniq, piliurninnga, nappaaqtittininnga, nutaangurninnga tamayanganullu ihuaqtuq uumunnga aulapkaidjutikhangit; unalu
 - o ihivriuqniq, titiqqiqininnga, nunamiknut ilauniq hulilukaarniq unalu piliurninnga kitunik kingulliqaanga taiguagakhaq.
- c) Pilimaittut maniit aturninnga ilaliutihimayuq maniliqinirmut akingit, maligatigut akingit, atukkiqtamiknut akilirmiutikhanganut akiliqtakhanga, akingit piyut Aulatjutauyut Maniit Munariniillu, taaksikhangillu talvani Haamlatkut Kuapuriisinga piinarialik manik utiqtiffaariami.

Maniliqidjutinut Maliktaqhaqaqtut:

- (a) Tamaita pivikhaqaqngit uqautauyut *Maniliqijutinik Munarinigagut Maliqaqyuami* uvanilu Kavamat Nunavumi *Maniliqijutinik Munarinigagut Maliruami* atuqniaqt munarinigani tamaita aituutit ikayuutilu tuniyauyut Havakviuyumit.

NUNALINGNI KAVAMATKUNILLU PIVIKHAQAUTIKKUT
Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq Maligaaq

- (b) Tunitinnagu akiliqtakhangani, tamna pinahuaq ikayuutikhaminik sainiqtukhaq naunairhimangittut Ikayuutikhamut Angirutingit piqaqtuq havauhikhangani tikiutinnahuaqtanginnik ihumaliuqtangillu, maliktakhait pittaarniqmut maniit atuqtakhangit, iniqtirvikhanga, taigualiurniq maniliqinirmullu piyakhangit, kitulluuniit naunaitkutat apiriyanginnik.
- (c) Ikayuutauyut akiligauniaquut aviktuqiniginik uqautauyunik atuqtukhanik Ikayutauyunik Agiqatiriigunmi.
- (d) Pivaktut ikayuutauyunik avatqumayunik 50-tausitalamik tunihyariaqaqtut ukiup nugunigani maniliqijutitut naunaipkutinik, ilaqaqtumik naunaipkutimik manikhaanik akligauyuniklu, iluani 120 ubluut nugunigani havaap Kavamaluniit Nunavumi aulanigani nugunigani ukiugani.
- Aturiaqagitut uumiga qanuriniikhaanik titiraqhimayut ilauyumi naunaipkutimi atuni Ikayutauyunik Agiqatiriigutini.
- (e) Pivaktut ikayuutauyunik 50-tausitalamik akikitqiyaanikluniit tunihyariaqaqtut qituruqat ukiuq maniliqijutitut unipkaanik ukiuplu nugunigani ilituqhaqhimaitunik naunaipkunmik manikhaanik akiliutiniklu, iluani 30 ubluut nugugiaqtinagu havaaq Kavamaluniit Nunavumi aulanigani nugunigani ukiugani.
- (f) Piqaqniqat aturiaqaqtut maniliqijutunik unipkaariaqaqiniganik tuniyauginiqat, pihimayuq pilimagituq ilagiarutikhanik manikhaanik ukua aturiaqaqtut maniliqijutitut naunaipkutit nalunaiqniqat ikayuutauyuq akiliqtuutauniganik tuniyaulraaqtinagit, aktunigaluniit atuugituq utiqtitauiniqat.
- (g) Manikhautit atautimi aulanigani ukiup nalunairutaugituq manikhaakhanik kuguani ukiuni.
- (h) Talvunakukhimayunik havakhikhimayunik uvuna Malikgak, tahapkuat Kavamait patittigiyauvaktunik havagiyauyukhanik pihimayunik nungumalingnik mikharut kufiutilanginik manikhakhautikhanik angiktauvaktunik. Pihimayunik naunaitkutauvaktunik, tahapkuat Kavamat pidjutilimaitaitlu havagilugit nalikmut ihuingnagutauvaktunik naliak manaikgutivaktunik ihuinagutauvaktunik tahapkunani manikhaktitauvaktunik tuniyauvaktunik.
- (i) Tamaita pihimayut manikhaanik uqariaqaqtut tuqhiqhimanigata ajikutaani havaami atuqtukhanik manikhaakhanik ahiinit maniqhaqviknit, tugitaagani malruiqtuqluni manikhauhiqmik.
- (j) Kavamat Nunavumi ihumamiguut ilituqhailaaqtut kituniliqaa havaami manikhautinik aituutinit ikayutiniluniit havaamit.
- (k) Haamlangat kuapuriisingit uuktuinnarialgit kikliqaqtumik \$500,000mik havauhikhamut manikharvikhanginnik atauhiqmi ukiumi.

NUNALINGNI KAVAMATKUNILLU PIVIKHAQAUTIKKUT
Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaq Maligaq

HUNAVALURNIK MALIKTAKHAQAQTUT:

- a) Pittaaqtut uukturumayut ihihvriuqtauniaqtut ukunannga Pitquyayunit Katimayiingit talvannga kingulliqaamik pitqyauniaqtuq manikhaakhamut. Tamna Pitquyayunit Katimayiingit piliuqtauniaqtuq ilaayunit Avatiliriyiitkunnit, Hilaup aadlangurninnga Katimayiryuangat CGS-kunnillu.
- b) CGS-kut munariniaqtait titiqqiqininnga tuniyayuq Haamlatkut Kuapuriisikkunnit naunairiami tunirhaininngit ilitariyayuq ikayuutikhamut angirutingani tuniyayut angiqtauyullu.
- c) Tuniqhaininngit ilaliutiniaqtuq tuniqhaininnganik angirutinganiklu atauhiqmi ukiumi maniliqinnganik, qanurittaakhaanik qanuriliurniaqtangillu taiguagakhami.

MANILIQINIKKUT IKAYUUTIT

Kiinauyarvikhait ihariagiyut titiraqhimaymi una maligaq naunaiqtut angiqtaugaangat Maligaliurvikmit pittaarninngani manii ihuaqtumi manikharvikhami.

PILAAARUTINGIT MINISTAIT

Hunavaluk uumani maligami kangirhilimaittuq kikliqaliriami pilaarutinga Maligaliurvikmi Hivuliqtingit ihumaliuqtukhat qanuriliurluniluuniit pimmariktumik piyut Haamlatkut Imanganik Munariyakhait Manikhaakhangit Nunavut Kavamanganit, hilataani ihariagiyanginnik uuminnga maligamik.

ATUQTAUHUIRVIKHAA

Una atugakhaq aturniqarniaqtuq talvannga ublunganin sainiutaanin talvunga Qiqailruq 31, 2024-mun.

Joe Savikataaq, Premier